

Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
Координаційний центр з надання правової допомоги
Громадська спілка Мережа правового розвитку
Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової
допомоги у Полтавській області Новий болгарський
університет Харківський національний університет імені
В.Н. Каразіна
Інститут підготовки кадрів
Державної служби зайнятості України
Полтавська державна аграрна академія
Полтавський обласний центр перепідготовки та підвищення
кваліфікації працівників органів державної влади, органів
місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і
організацій

АДАПТАЦІЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

**Матеріали IV Всеукраїнської за міжнародною участю
науково-практичної конференції 23-24 жовтня 2019 року**

ЧАСТИНА 1

Полтава
2019

УДК 340.11 (477) : 341.1
А28

Редакційна колегія:

М. І. Лахижа, д. держ. упр., професор;
В.М. Божко, д.ю.н., доцент;
О.М.Лемешко, к.ю.н., доцент

Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу : теоретичні та практичні аспекти : матеріали IV Всеукраїнської за міжнародною участю науково-практичної конференції (м. Полтава, 23-24 жовтня 2019 року) : у 2-х ч. – Полтава : Россав, 2019. – Ч.1. – 193 с.

Матеріали IV Всеукраїнської за міжнародною участю науково-практичної конференції висвітлюють теоретичні та практичні аспекти проблем адаптації правової системи України до права Європейського Союзу.

Розрахований на юристів, фахівців державного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 340.11 (477) : 341.1

*Матеріали друкуються мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.*

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Полтавського юридичного інституту Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого заборонено*

© Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, 2019

ЗМІСТ

<i>Савенко Микола Євгенійович,</i> ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ РІШЕНЬ СЛІДЧОГО СУДДІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОРЯДОК ОСКАРЖЕННЯ І ПЕРЕГЛЯДУ ТАКИХ РІШЕНЬ АПЕЛЯЦІЙНИМ СУДОМ.....	105
<i>Черкас Оксана Григорівна,</i> ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ЦЕНТРІВ ПРАВОСУДДЯ В США	107
<i>Шевчик Олександр Сергійович,</i> ПРО ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВСТАНОВЛЕННЯ ВИПАДКІВ, КОЛИ ЗАЛУЧЕННЯ ЗАХИСНИКА В РАМКАХ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ Є ОBOB'ЯЗКОВИМ	110
<i>Щетиніна Тетяна Олексіївна,</i> <i>Шупта Ірина Миколаївна,</i> ГРОМАДСЬКІ ЦЕНТРИ ПРАВОСУДДЯ ТА ГРОМАДСЬКІ РАДНИКИ: ПРОТИДІЯ КОНФЛІКТАМ У ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ	113
ПАНЕЛЬ 3. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ	116
<i>Бонюк Олексій Петрович,</i> БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА КРИЗЬ ПРИЗМУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТИВ	116
<i>Бобрещева Ілона Русланівна,</i> ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ АДАПТАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	117
<i>Бражчик Андрій Анатолійович,</i> ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ВИКОНАННІ ДОРУЧЕННЯ НА НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ОСОБІ, СТОСОВНО ЯКОЇ ОБРАНО ЗАПОБІЖНИЙ ЗАХІД У ВИГЛЯДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ	121
<i>Вареник Олена Олександрівна,</i> ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ ДОСВІДУ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ІНШИХ КРАЇН	124
<i>Ворона Петро Васильович,</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ УЧАСНИКА АТО- ООС	127
<i>Дворовенко Максим Іванович,</i> РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЖІНОК	130
<i>Демченко Олена Миколаївна,</i> НОВАТОРСТВО ТА ПРОАКТИВНІСТЬ: ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ НА СУМЩИНІ.....	132

Щетініна Тетяна Олексіївна,

*Полтавська державна аграрна академія,
кафедра публічного управління та
адміністрування, кандидат історичних наук,
доцент*

Шупта Ірина Миколаївна,

*Полтавська державна аграрна академія,
кафедра публічного управління та
адміністрування, кандидат педагогічних наук,
доцент*

ГРОМАДСЬКІ ЦЕНТРИ ПРАВОСУДДЯ ТА ГРОМАДСЬКІ РАДНИКИ: ПРОТИДІЯ КОНФЛІКТАМ У ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Такі нові інститути суспільного життя як громадські центри правосуддя та громадські радники лише починають поширюватися в Україні, але вже позиціонуються як один з дієвих механізмів підтримки та розбудови територіальних громад. Серед проблем, які постають перед територіальними громадами, важливе місце посідають питання недопущення та врегулювання конфліктів, спорів, що виникають в межах громади. Вирішити таку проблему своєчасно, не допустити загострення конфлікту, не доводити ситуацію до втручання з боку правоохоронних органів тепер можна шляхом звернення до громадських центрів правосуддя або шляхом залучення до діалогу зі сторонами конфлікту громадських радників.

Так, наприклад, організатори Першого громадського центру правосуддя на Харківщині, який було відкрито у січні 2018 року в місті Чугуєві, визначили чотири блоки його діяльності: безоплатна правова допомога; альтернативне вирішення спорів; психологічна підтримка громадян та вирішення проблем громади. Останній блок безпосередньо спрямовано на взаємодію з територіальними громадами за наступними напрямками [1]: консультації стосовно адміністративних послуг, що надають ЦНАП; допомога громадянам в спілкуванні з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо вирішення проблем громади; діалогові майданчики за участю представників поліції, суду, органів місцевого самоврядування, органів

виконавчої влади для спільного вирішення проблем громади; програми для соціалізації осіб, які відбули покарання, наркозалежних, проблемних підлітків та молоді; аналіз проблем громад, рекомендації до їх вирішення.

Крім того, в рамках другого із заявлених блоків – «Альтернативне вирішення спорів» – передбачається «підтримка діалогу на рівні громад з метою вирішення місцевих конфліктів та спорів». Зазначимо, що фахівці, які на практиці організують роботу в громадському центрі правосуддя, розрізняють вирішення проблем громади та вирішення місцевих конфліктів та спорів на рівні громади. Окремий блок щодо вирішення проблем громади покликаний не просто унеможливити конфлікт, а вибудувати взаємодію територіальної громади з суб'єктами публічно-правових відносин в особі представників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, поліції, суду тощо. В рамках цього ж блоку передбачено і аналітично-рекомендаційний напрям взаємодії з територіальною громадою, що підкреслює стратегічний характер такої взаємодії, яка забезпечується діяльністю громадських центрів правосуддя. Виходячи з того, що основна кількість проблем територіальних громад пов'язана з реальними або гіпотетичними конфліктами як на зовнішньому, так і на внутрішньому контурі їх життя, то рекомендації громадських центрів правосуддя набувають надзвичайно важливого значення.

Крім громадських центрів правосуддя суттєву допомогу у розвитку безконфліктного середовища у територіальних громадах покликані надати і громадські радники. Цей суспільний інститут, як і громадські центри правосуддя, розвивається сьогодні в Україні в рамках програми «Нове правосуддя», що реалізується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) [2]. Громадські радники – це особи, які не мають юридичної освіти, але пройшли спеціальне навчання, спрямоване на правову допомогу жителям місцевої громади у найбільш типових для них питаннях. Громадськими радниками можуть бути представники сервісних організацій, місцевої влади, студенти юридичних факультетів та загалом представники будь-якої професії, у яких є можливість навчатись та бажання допомагати у захисті прав та інтересів як громади в цілому, так і її окремих жителів [3]. Одним з важливих критеріїв відбору осіб для підготовки їх в якості громадських радників є проживання у невеличкій територіальній громаді, проблеми та конфлікти жителів якої буде в подальшому вирішувати даний радник. У процесі навчання громадських радників мирному вирішенню конфліктів приділяється значна увага, це один з напрямів підготовки поряд з такими напрямами як: фінансова та

комп'ютерна грамотність, безпека громад та протидія корупції. На думку фахівців-практиків, що займаються підготовкою громадських радників та проводять відповідні опитування, найчастіше громадським радника доведеться розв'язувати конфліктні ситуації довкола проблем спадкування, сімейних відносин, виплати аліментів, поділу майна, соціального захисту тощо. Координатор програми «Права людини та правосуддя» Міжнародного фонду «Відродження» Ольга Гальченко зазначила, що до кінця 2019 року в Україні буде вже 150 громадських радників [3].

Діяльність громадських центрів правосуддя та громадських радників, які, безперечно, презентують нові підходи до формування правової свідомості та правової освіти громадян, набуває важливого значення і для розбудови територіальних громад, виступаючи дієвим механізмом протидії конфліктам.

Література:

1. Бабики Віталій. Перший громадський центр правосуддя на Харківщині офіційно відкрито // Громадська спілка «Мережа правового розвитку»: офіційний сайт. URL: <https://ldn.org.ua/event/pershyj-hromadskyj-tsentr-pravosuddya-na-harkivschyni-ofitsijno-vidkryto/> (дата звернення: 05.10.2019)
2. Розширення доступу до правосуддя та захист прав людини // Програма USAID «Нове правосуддя»: веб-сайт. URL: https://newjustice.org.ua/uk/program_areas/rozshirennya-mozhlyvosti-dostupu-do-pra/ (дата звернення: 05.10.2019)
3. Тренди в громадах: досвід громадських радників. Відкрита дискусія // УКРІНФОРМ: відкрита платформа іномовлення України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-preshall/2738372-trendi-v-gromadah-dosvid-gromadskih-radnikov-vidkrita-diskusia.html> (дата звернення: 05.10.2019)

Наукове видання

**АДАПТАЦІЯ
ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ
ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

**Матеріали IV Всеукраїнської за
міжнародною участю науково-
практичної конференції 23-24 жовтня
2019 року**

у двох частинах

Частина 1

Комп'ютерна верстка – В. М. Божко

Підп. до друку 16.10.2019 р. Формат 60x84 1/16.

Папір ксерокс. Друк RISO.

Ум. друк. арк. – 11,2.

Тираж 100 прим.

Віддруковано на потужностях ПАТ “Россава” Україна,
36008, м. Полтава, вул. Комарова, 14-А. Тел. (0532) 506-
353

Свідоцтво про внесення суб'єкта
видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК, № 100347524
